

Jaana Kavonius
Myllärinkatu 4
08100 Lohja

04.11.2022

5650/S/18855/21

Asia:

1 ESITUTKINTALAIN 3:3.2 TARKOITTAMA SELVITYS
TI 14.09.2021
LOHJA

Tapahtuma-aika:

TI 14.09.2021

Paikkakunta:

LOHJA

Asianomistaja:

RUOHONEN, JUHA TAPANI

27.07.1963

ASIA: 1

Tapauspäätös:

ASIA: 1 04.11.2022 KUKKO, MARKKU
RIKOSYLIKONSTAPELI

Asiassa ei ole syytä epäillä rikosta, esitutkintaa ei toimiteta
Tutkinta päätetty.

Perustelu ja sovellettavat
lainkohdat:

ALKUTIEDOT:

Juha Ruohonen on tehnyt 22.11.2021 tutkintapyyntönsä koskien Varsinais-Suomen käräjäoikeuteen jätettyä haastetta rikosasiassa R 21/3900.

Juha Ruohosen mukaan Jaana Kavonius on erehdyttänyt Varsinais-Suomen käräjäoikeutta rikosasiassa R 21/3900. Ruohosen mukaan hänen Kavoniukselta saamansa haaste ei ole laillisesti hyväksyttävä, vaan haaste on tehty erehdyttämällä Varsinais-Suomen käräjäoikeutta niin, että täysin laillisia perusteita vailla oleva haastehakemus on mennyt läpi ja toimitettu hänelle 16.9.2021. Ruohosen mukaan Kavoniuksen haaste perustuu neljään esitutkinnan lopetuspäätökseen, joista kolmessa asianomistajana on Elisa Palosen kuolinpesä. Tämä aiheuttaa Ruohosen mukaan pätemättömyysperusteen haasteen asianomistajajuridiikkaan. Lisäksi Ruohonen katsoo, että Kavoniuksen haastehakemus on sisällöltään epäselvä, puutteellinen ja sekava.

Lisäksi Ruohonen epäilee, onko Kavonius yrittänyt jollakin tavoin kiristää tai pakottaa Varsinais-Suomen käräjäoikeutta tai kärjätuomaria.

PÄÄTÖS:

Esitutkintaa ei aloiteta, koska ilmoitustietojen ja muun selvityksen perusteella esiin ei ole tullut sellaisia seikkoja, joiden perusteella poliisilla olisi syytä epäillä asiassa rikosta.

(Esitutkintalaki 3 luku 3 § 1 mom.)

PERUSTELUT:

Virkavelvollisuuden rikkominen

Rikoslain 40 luvun 9 §:n mukaan virkamies syyllistyy virkavelvollisuuden rikkomiseen, jos hän tahallaan muulla kuin edellä luvussa 40 tai 11 luvun 9 a §:ssä säädetyllä tavalla rikkoo virkatoiminnassa noudatettaviin säännöksiin tai määräyksiin perustuvan virkavelvollisuutensa, eikä teko huomioon ottaen sen haitallisuus ja vahingollisuus ja muut tekoon liittyvät seikat ole kokonaisuutena arvostellen vähäinen.

Rikoslain 40 luvun 10 §:n mukaan virkamies syyllistyy tuottamukselliseen virkavelvollisuuden rikkomiseen, jos hän virkaansa toimittaessaan huolimattomuudesta muulla kuin rikoslain 40 luvun 5 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla rikkoo virkatoiminnassa noudatettaviin säännöksiin tai määräyksiin perustuvan virkavelvollisuutensa, eikä teko huomioon ottaen sen haitallisuus ja vahingollisuus ja muut tekoon liittyvät seikat ole kokonaisuutena arvostellen vähäinen.

Ruohosen mukaan Kavoniuksen haastehakemus on sisällöltään epäselvä, puutteellinen ja sekava, eikä perustu tehtyihin esitutkintapäätöksiin, minkä vuoksi haastehakemusta on pidettävä lainvastaisena. Ruohosen mukaan haasteessa mainittuja asioita ei ole joko ollenkaan käsitelty lopetetuissa esitutkinnoissa tai asiat on esitetty täsmälliseen ja yksikäsitteiseen tuomioistuinkäsittelyyn sopimattomalla tavalla ja siten, että asiassa jää epäselväksi ketä syytetään ja mistä. Ruohosen mukaan Kavoniuksen haastehakemus perustuu neljään esitutkinnan lopetuspäätökseen, joista kolmessa asianomistajana on Elisa Palosen kuolinpesä. Se, että Kavonius on ainoa asianomistaja hänelle toimitetussa haasteessa, aiheuttaa Ruohosen mukaan pätemättömyysperusteen haasteen asianomistajajuridiikkaan.

Laissa oikeudenkäynnistä rikosasioissa 7 luvussa säädetään asianomistajan yksin ajaman rikosasian käsittelystä. Luvun 2 §:n 1 momentti sisältää säännökset siitä, mitä haastehakemuksessa on ilmoitettava. Haastehakemuksessa on momentin mukaan ilmoitettava muun muassa selvitys siitä, että syyttäjä on päättänyt jättää syytteen nostamatta taikka esitutkintaviranomainen tai syyttäjä on päättänyt, ettei esitutkintaa toimiteta taikka että se keskeytetään tai lopetetaan (6 kohta)

Saman luvun 4 §:n 1 momentin mukaan, jos haastehakemus on puutteellinen, epäselvä tai sekava, asianomistajaa on kehotettava määrääjassa korjaamaan hakemustaan, jos se on valmistelun jatkamiseksi tarpeen. Asianomistajalle on samalla ilmoitettava, millä tavalla hakemus on puutteellinen, epäselvä tai sekava, ja että kanne voidaan jättää tutkimatta tai hylätä, jos asianomistaja ei noudata kehotusta. Luvun 5 §:n 1 momentin mukaan tuomioistuimen on jätettävä kanne tutkimatta, mikäli haastehakemus on niin puutteellinen, epäselvä tai sekava, ettei se kelpaa oikeudenkäynnin perustaksi, taikka jos tuomioistuin ei muusta syystä voi ottaa asiaa tutkittavaksi.

Arviointi siitä, kelpaako haastehakemus oikeudenkäynnin perustaksi, kuuluu tuomioistuimen harkintavaltaan.

Virkamiehellä on päätöksenteossaan tietty harkintavalta soveltaa lakia ja muita päätöksentekoa ohjaavia säännöksiä. Kysymys voi olla oikeudesta ratkaista, mikä on asiassa tarkoituksenmukaista tai siitä, että säädökset edellyttävät tulkintaa ja soveltamista yksittäistapauksissa. Virkamiehen harkintavaltansa

rajoissa tekemiä ratkaisuja ei voida pitää virkavelvollisuuden vastaisina. Ratkaisu, jota esitettyjen perustelujenkin valossa voidaan pitää huonona, ei välttämättä osoita asianomaisen päättäjän rikkoneen virkavelvollisuuttaan. Rikosoikeudellinen vastuu harkintavaltaa sisältäneestä virkatoimesta voi tulla kyseeseen vain, jos harkintavaltaa selvästi käytetään väärin, eli joko toiseen tarkoitukseen kuin säännöksellä on tarkoitettu tai ylitetään säännöksen soveltamisala (Rikosoikeus 2022: Tapio Lappi-Seppälä, Kaarlo Hakamies, Dan Helenius, Sakari Melander, Kimmo Nuotio, Timo Ojala ja Ilkka Rautio).

Tuomioistuimen tehtävä asiassa on ollut arvioida, kelpaako haaste oikeudenkäynnin perustaksi. Mikäli haaste on tehty lain oikeudenkäynnistä rikosasioissa 7 luvussa säädettyjen edellytysten mukaisesti, on tuomioistuimen lain mukaan annettava haaste. Asiassa ei ole esitetty mitään sellaista, jonka perusteella asiassa olisi syytä epäillä tuomarin ylittäneen harkintavaltansa arvioidessaan sitä, kelpaako haastehakemus oikeudenkäynnin perustaksi. Asiassa tuomioistuin on harkintavaltansa rajoissa katsonut, että haaste täyttää sille laissa asetetut edellytykset.

Ilmoitustietojen ja poliisille toimitetun selvityksen perusteella asiassa ei ole ilmennyt mitään sellaista, jonka perusteella olisi syytä epäillä käräjätuomarin ylittäneen harkintavaltansa päätöksen tehdessään tai muuten asiaan liittyen rikkoneen virkatoiminnassa noudatettaviin säännöksiin tai määräyksiin perustuvaa virkavelvollisuuttaan siten, että menettely täyttäisi virkavelvollisuuden rikkomisen, tuottamuksellisen virkavelvollisuuden rikkomisen tai jonkun muun rikoksen tunnusmerkistön. Pelkkä väite tai ilmoittajan oma käsitys rikoksesta eivät vielä ylitä esitutkintakynnystä, vaan väitteelle on esitettävä asianmukaiset konkreettiset perusteet. Esitutkintaa ei aloiteta.

Väärä ilmiänto

Rikoslain 15 luvun 6 §:n mukaan väärästä ilmiannosta tuomitaan se, joka antaa esitutkinta- tai muulle viranomaiselle taikka tuomioistuimelle väärän tiedon ja siten aiheuttaa vaaran, että ilmiannettu pidätetään, vangitaan tai joutuu muun pakkokeinon kohteeksi tai joutuu syytteeseen tai tuomitaan rangaistukseen tai muuhun rikosoikeudelliseen seuraamukseen virheellisin perustein. Väärä ilmiänto on rangaistava vain tahallisuutena tekona. Tahallisuuteen kuuluu tietoisuus siitä, että viranomaiselle annettu tieto on väärä ja että väärä tieto aiheuttaa vaaran ilmiannetun joutumisesta rikosprosessuaalisten pakkokeinojen kohteeksi tai syytteeseen tai tulemisesta tuomitukseksi teosta, jota hän ei ole tehnyt (HE 6/1997 vp).

Juha Ruohonen ilmoittaa Jaana Kavoniuksen erehdyttäneen Varsinais-Suomen käräjäoikeutta niin, että täysin laillisia perusteita vailla oleva haastehakemus on mennyt läpi ja toimitettu hänelle.

Asiassa Jaana Kavonius on laittanut vireille Varsinais-Suomen käräjäoikeudessa asianomistajan toissijaiseen syyteoikeuteen perustuvan haasteen R 21/3900, jonka vastaajaksi on nimetty Juha Ruohonen. Haastehakemuksessa on kyse Juha Ruohosen lähettämistä viesteistä. Haasteessa nimettyjen osapuolten ja mainittujen rikosnimikkeiden perusteella haastehakemus perustuu syyttäjän tekemään rajoituspäätökseen kunnianloukkausta koskevassa asiassa E 20/17735 (5650/R/68088/19).

Kunnianloukkausta koskevan asian esitutkinnassa (5650/R/68088/19) Kavonius on esittänyt tekemänsä rikosilmoituksen perusteeksi 25-osaisen selvityksen tutkintapyyntönsä mainitsemastaan häntä loukkaavasta materiaalista. Kavoniuksen selvitys on sisältänyt muun muassa Juha Ruohosen 22.11.2018 lähettämän sähköpostin Johanna Mieskoselle ja Olavi Paloselle, Juha Ruohosen 23.11.2018 lähettämät sähköpostit Johanna Mieskoselle, sekä Juha Ruohosen 13.10.2019 lähettämän sähköpostin Riitta Leppiniemelle, Johanna Mieskoselle, Olavi Paloselle, Pekka Paloselle, Anja Syrjälle ja Petter Kavoniukselle.

Asiassa E 20/17735 syyttäjä on tehnyt päätöksen esitutkinnan rajoittamisesta. Päätöksessään syyttäjä on kuitenkin katsonut, että esitutkinnassa on tullut selvitetä, että Juha Ruohonen on esittänyt Jaana Kavoniuksen kärjekkäitä ja epäasiallisia mielipiteitä. Päätöksen mukaan näiden esittämien joukossa voidaan katsoa olleen myös halventavia nimityksiä kuten mielisairaaksi nimeämistä. Lisäksi syyttäjä on katsonut, että Juha Ruohonen on ilmaistujen mielipiteiden yhteydessä tuonut esiin Jaana Kavoniuksen yksityiselämän piiriin kuuluviksi katsottavia tietoja, joiden esittämisen taustalla on havaittavissa jossakin määrin Jaana Kavoniuksen epäedulliseen valoon saattaminen. Tekoa pidettiin kuitenkin lajissaan vähäisenä ja esitutkinta rajoitettiin vähäisyysperusteella. Rajoituspäätös ei kuitenkaan poista asianomistajan oikeutta käyttää toissijaista syyteoikeuttaan.

Esitutkinnassa esitetyn materiaalin perusteella Kavoniuksella on ollut esittää väitteitään tukevia perusteita ensin esitutkinnassa ja myöhemmin kärjäoikeudessa asianomistajan toissijaista syyteoikeutta käyttäessä. Lain oikeudenkäynnistä rikosasioissa 1 luvun 14 §:n mukaan asianomistaja saa itse nostaa syytteen rikoksesta, jos syyttäjä on päättänyt jättää syytteen nostamatta taikka esitutkintaviranomainen tai syyttäjä on päättänyt, ettei esitutkintaa toimiteta taikka että se keskeytetään tai lopetetaan.

Ilmoitustietojen ja poliisille toimitetun selvityksen perusteella asiassa ei ole ilmennyt mitään sellaista, jonka perusteella olisi syytä epäillä, että Kavonius olisi tahallaan ilmoittanut väärän tiedon tai varsin todennäköisesti vääränä pitämänsä tiedon tuomioistuimelle siten, että menettely täyttäisi väärää ilmiäntoa koskevan tunnusmerkistön. Esitutkintaa ei aloiteta.

Kiristäminen tai pakottaminen

Rikoslain 25 luvun 8 §:n mukaan pakottamisesta tuomitaan se, joka oikeudettomasti väkivallalla tai uhkauksella pakottaa toisen tekemään, sietämään tai tekemättä jättämään jotakin.

Rikoslain 31 luvun 3 §:n mukaan kiristyksestä tuomitaan se, joka muulla kuin luvun 1 §:ssä tarkoitetulla uhkauksella pakottaa toisen luopumaan taloudellisesta edusta, johon rikoksentehtäjä tai sillä, jonka puolesta hän toimii, ei ole laillista oikeutta.

Juha Ruohosen mukaan Jaana Kavonius on saattanut jollakin tavalla kiristää tai pakottaa kärjätuomaria, sillä tuomioistuimella on ollut käytännössä vain yksi päivä aikaa tutustua Kavoniuksen 27-sivuiseen ja 72 kirjallista todistetta sisältävään haastehakemukseen. Ruohosen mukaan tuomioistuimen lyhyt käsittelyaika voi viitata kärjätuomarin kiristämiseen tai pakottamiseen.

Siitä, että tiedoksianto on tapahtunut muutamassa vuorokaudessa, ei kuitenkaan voida tehdä sitä johtopäätöstä, että haasteen vastaanottamisessa tai sen tiedoksi antamisessa olisi tapahtunut kiristämistä taikka pakottamista. Hallituksen esityksen (HE 222/2010 vp) mukaan pelkkä väite rikoksen tapahtumisesta ei vielä ylitä esitutkintakynnystä, vaan väitteelle on esitettävä asianmukaiset konkreettiset perusteet.

Lisäksi on huomattava, että laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa sisältää säännökset rikosasian oikeudenkäyntimenettelystä, kuten haastehakemusten tiedoksiannosta. Lain 7 luvun 6 §:n mukaan tuomioistuimen on annettava haaste viipymättä, mikäli asianomistajan toissijaiseen syyteoikeuteen perustuvaa haastetta ei ole jätetty lain mukaisesti tutkimatta tai hylätty. Asiassa tuomioistuimella on ollut lakiin perustuva velvollisuus antaa haaste viipymättä tiedoksi.

Ilmoitustietojen ja poliisille toimitetun selvityksen perusteella asiassa ei ole ilmennyt syytä epäillä kiristämistä, pakottamista taikka muutakaan rikosoikeudellisesti moitittavaa menettelyä. Esitutkintaa ei aloiteta.

Petos

Rikoslain 36 luvun 1 §:n mukaan petoksesta tuomitaan se, joka hankkiakseen itselleen tai toiselle oikeudetonta taloudellista hyötyä taikka toista vahingoittaakseen, erehdyttämällä tai erehdyttä hyväksi käyttämällä saa toisen tekemään tai jättämään tekemättä jotakin ja siten aiheuttaa taloudellista vahinkoa erehtyneelle tai sille, jonka eduista tällä on ollut mahdollisuus määrätä.

Oikeuskäytännön ja -kirjallisuuden perusteella petossäännös edellyttää tahallisuutta. Säännöksessä mainitulla erehdyttämällä tarkoitetaan tahallista vääran informaation antamista toiselle osapuolelle. Petostahallisuus edellyttää, että tekijä mieltää antamansa tiedot varsin todennäköisesti virheellisiksi, puutteellisiksi tai harhaanjohtaviksi. Jos henkilö on yrittänyt ennen tekoa huolellisesti selvittää olosuhteita, voidaan harvoin sanoa, että hän olisi erehdyttänyt toista tahallaan, vaikka selvitys jälkeenpäin osoittautuisikin riittämättömäksi (Rikosoikeus 2022: Tapio Lappi-Seppälä, Kaarlo Hakamies, Dan Helenius, Sakari Melander, Kimmo Nuotio, Timo Ojala ja Ilkka Rautio).

Niin kuin päätöksen väärää ilmiantoa koskevissa perusteluissa on aiemmin ilmennyt, Kavoniuksella on ollut esittää väitteitään tukevia perusteita ensin esitutkinnassa ja myöhemmin käräjäoikeudessa asianomistajan toissijaista syyteoikeutta käyttäessä. Ilmoitustietojen ja poliisille toimitetun selvityksen perusteella asiassa ei ole ilmennyt syytä epäillä, että Kavonius olisi mieltänyt tuomioistuimelle antamansa tiedon varsin todennäköisesti virheelliseksi, puutteelliseksi tai harhaanjohtaviksi, vaan Kavoniuksella on ollut esittää väitteitään tukevia perusteita. Asiassa ei ole ilmennyt mitään sellaista, jonka perusteella olisi syytä epäillä, että Kavonius olisi erehdyttänyt tuomioistuinta siten, että menettely täyttäisi petoksen tunnusmerkistön. Esitutkintaa ei aloiteta.

Esitutkintalain 3 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan poliisin on toimitettava esitutkinta, kun sille tehdyn ilmoituksen perusteella tai muutoin on syytä epäillä, että rikos on tehty. Esitutkintalain 3 luvun 3 §:n 3 momentin mukaan tutkinnanjohtaja päättää tarvittaessa siitä, toimitetaanko esitutkinta, ja

04.11.2022

5650/S/18855/21

päätöksen tekemiseen mahdollisesti tarvittavien seikkojen selvittämisestä. Asian selvittämiseksi tarpeellisiin esitutkintatoimenpiteisiin saadaan ryhtyä ennen tutkinnanjohtajan päätöstä.

Hallituksen esityksen (HE 222/2010 vp) mukaan rikosta on syytä epäillä, kun huolellisesti asioita harkitseva päätyy havaintojensa perusteella tällaiseen tulokseen. Pelkkä poliisille tehty tutkintapyyntö ei ilman muuta johda esitutkinnan käynnistymiseen, koska säädös jättää esitutkintaviranomaiselle harkintavaltaa. Väitteelle rikoksen tapahtumisesta on esitettävä asianmukaiset konkreettiset perusteet. Esitutkinnan aloittamista harkittaessa on huomioitava, että esitutkinnan tarkoituksena on nimenomaan rikosten tutkiminen, ei mahdollisten muiden oikeudellisten erimielisyyksien selvittäminen. Tutkintakysymyksen arviointi tehdään kustakin yksittäistapauksesta ilmenevien seikkojen perusteella.

ASIANOSAISELLE TIEDOKSI:

Tämä päätös ei vapauta mahdollisesta vahingonkorvausvelvollisuudesta. Asianomistajalle jää itsenäinen syyte- tai kanneoikeus. Oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 1 luvun 14 §:n mukaan asianomistaja saa itse nostaa syytteen rikoksesta, josta esitutkintaviranomainen on päättänyt, ettei esitutkintaa toimiteta tai että se keskeytetään taikka lopetetaan. Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta valittamalla. Tyytymätön voi harkintansa mukaan kannella päätöksestä. Asiassa voidaan tehdä uusi harkinta, jos asiassa ilmenee uutta selvitystä.

TURKU

04.11.2022

Lisätietoja:

Markku Kukko
Tutkinnanjohtaja
0295446923

Päätöksestä on ilmoitettu

4.11.2022 Kirjuri
X Asianomistaja Juhana Ruchonen
_ Rikoksesta epäilty
X Muu Jaana Karonius